

rajoč se na stranske bregove zaliva, in tako zakrije zaliv sam. Po letu je morje v ozadju zaliva toplo nekaj nad ničlo, lednik se torej jame tajati, in posebno pri oseki se zapazi med površjem morja in lednikom praznina. Kakor hitro torej lednik nima več zadostne opore, tedaj se razpoči, in neizmerni kosi plusknejo z omamljivim bobnenjem v razburjeno morje. Potopivši se, pokažejo se zopet na površju, sukajo se in premetujejo z ogromno silo sem in tje, dokler ne pridejo v ravnotežje.

Te ledene gore so pravi velikani, ki večkrat presegajo visokost najvišjih ladij. Pravo razmerje o njih velikosti pa človek spozna šele tedaj, če pomisli, da vsaka taka gora molí le za petino iz morja, štiri petine pa so pod morsko gladino. Celo „vojsko“ plavajočega pločastega ledovja in ledenih gorá je srečal nekoč kapitan Bouton zahodno od Južne Amerike (50" juž. širokosti), ki se je razprostirala 2500 morskih milj, in v kateri so bile posamezne gore visoke do 350 m. Gorjé ladiji, ako pride med take ledene gore. Ako se ne more umakniti ob pravem času, zdrobé jo na kosce ali jo stisnejo, kakor stisnemo testo med prsti.

Ker gre skoro vsako leto iz te ali one države kaka ladija iz znanstvenih namenov proti severu, upamo, da bo pred našimi očmi izginila severna tema in se bodo razvozlale vse uganke, katere tukaj stavi priroda radovednemu človeškemu duhu.

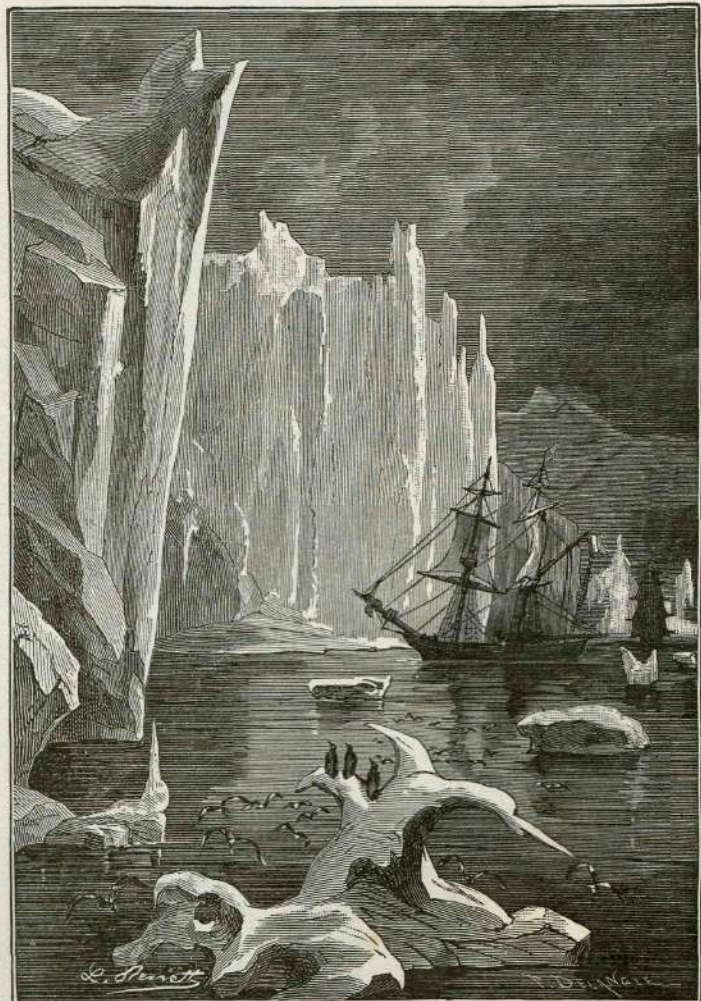
Tudi naša država ni zaostala med drugimi, ki so pošiljale preiskovalce proti severu. Mlajšim bralcem ni znano, da je odplula dné 13. rožnika l. 1872. iz Bremerhafena avstrijska ladija Tegetthoff s 23 pogumnimi možmi, ki so hoteli prepluti severno morje okrog Novaje Zemlje in severne Azije do Amerike. V raznih težavah so prišli naši skoro do 83. stopinje severne širjave ter tam odkrili „Franc-Jožefovo deželo“. Ladija je bila zamrznila v ledovje, zato so šli s sanmi proti severu, kolikor so mogli. Ko so prebšli dve hudi zimi v večnem ledu, odločili so se, da se vrnejo v Evropo s sanmi in tremi čolni, upajoč, da jih reši mila sreča. Neizrekljivo težavna je bila ta pot, a vendar so se rešili: ruska ladija jih je sprejela 24. vel. srpana l. 1874.

Jeden izmed poveljnikov, Julij Pajer, je to potovanje natanko popisal in l. 1876. dal opis na svetlo.

Iz tega dela posebno lahko razvidimo, kakšne so podnebne razmere na severu.

Pa tudi življenje v hudem mrazu se nam kaže kot posebno zanimivo, če tudi grozno težavno. Vsak del života, zlasti nos, je vedno v nevarnosti, da zmrzne, ako ga opiše mrzla sapa. Obleči se je treba v debelo kožuhovino. Na ladiji pa zamrzne vsaka stvar, olje, petrolej, celo špirit. Največje težave dela vlažnost, ki se ne dá pregnati, pa zdravju jako škoduje. Gorjé bolnikom! Največja pomoč so severnim potnikom močni psi, bodisi, da vlečejo sani, bodisi da pomagajo na lovu severnih medvedov. Brez njih bi se skoro ne dalo potovati po ledu.

Za sedaj dovolj. Kako čudovita je naša zemlja, kako različna, kako bogata, kako zanimiva! Kdor ima količkaj živahnega duha, miče ga, da spozna zemljo natančneje. Tako bomo tudi mi večkrat ozrli se v daljavo, da spoznamo ne samo svoj „dom“, ampak tudi „svet“.

Ledene gore.